

Eindexamen Grieks vwo 2006-I

havovwo.nl

4.1 Beoordelingsmodel voor de vragen

Antwoorden

Deel-
scores

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

■ Tekst 1 Gesprek tussen Nestor en Telemachus

Maximumscore 1

- 1 Ithaca

Opmerking

Fout rekenen: Mycene / het paleis van Odysseus.

- 2 ■ B

Maximumscore 1

- 3 μνηστήρας (regel 206)

Maximumscore 2

- 4 • Bij het gebruik van φίλε zou de laatste lettergreep kort zijn, terwijl op deze plaats in het vers voor het metrum een lange lettergreep vereist is 1
• Bij het gebruik van φίλος wordt de laatste lettergreep (door positie) lang 1
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Maximumscore 1

- 5 (ίνα) τίς σε καὶ ὀπιγόνων ἐὸ εἴπη (regel 200)

Maximumscore 2

- 6 • Nestor spreekt de wens uit dat Athene zich bekommert om Telemachus. Hij weet niet dat Athene Telemachus op dat moment bijstaat 1
• De lezer weet dit wel 1
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Eindexamen Grieks vwo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
7 ☐ • a. Formules zijn vaste woordcombinaties (die in het schema van de hexameter passen)	<u>1</u>
• b. De ἀοιδοί droegen hun liederen improviserend voor. Vaste woordcombinaties waren hierbij een hulpmiddel	<u>1</u>
Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 1	
8 ☐ regel 214-215	
Maximumscore 1	
9 ☐ Athene verwijt Telemachus dat hij twijfelt aan de macht van de goden.	
Of woorden van overeenkomstige strekking.	

Opmerking

Niet fout rekenen: Athene verwijt Telemachus dat hij twijfelt aan de wil van de goden om te helpen.

Tekst 2 Odysseus en Telemachus doden de vrijers

Maximumscore 2	
10 ☐ • a. regel 14	<u>1</u>
• b. (De verteltijd is langer dan de vertelde tijd) In regel 8 vertelt Homerus dat Odysseus een pijl op Antinoüs richt. Hoe dat afloopt wordt pas beschreven in regel 15. In de tussenliggende regels wordt verteld dat Antinoüs van plan was te gaan drinken en helemaal niet was bedacht op een moordaanslag	<u>1</u>
Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 2	
11 ☐ • Het onderwerp van βλημένου is Antinoüs	<u>1</u>
• en naar hem is eerder verwezen met (de dativus) οἱ (regel 17)	<u>1</u>
Of woorden van overeenkomstige strekking.	
12 ☒ A	
Maximumscore 1	
13 ☐ De vrijers denken aan een ongeluk, omdat zij niet begrepen hadden dat Odysseus met het nieuwe doelwit hen had aangeduid.	
Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 1	
14 ☐ Odysseus heeft van tevoren de wapens van de wanden in de zaal laten weghalen, om te voorkomen dat de vrijers die zouden kunnen grijpen.	
Maximumscore 2	
15 ☐ • Odysseus heeft zelf gezegd dat Penelope met een andere man moet trouwen als Telemachus volwassen is geworden en hij (zelf) nog niet terug is	<u>1</u>
• Maar in regel 38 verwijt hij de vrijers dat zij dingen naar de hand van Penelope, terwijl hij nog leeft (hoewel Telemachus inmiddels volwassen is geworden)	<u>1</u>
Of woorden van overeenkomstige strekking.	
Maximumscore 1	
16 ☐ νήπιοι (regel 32)	

Eindexamen Grieks vwo 2006-I

havonwo.nl

Antwoorden

Deel-
scores

Tekst 3 Odysseus en Penelope herenigd

Maximumscore 1

- 17 θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν (regel 105)

Maximumscore 2

- 18 (ὄψει δ' ἄλλοτε μὲν) μιν ἐνωπαδίως ἐσίδεσκεν (regel 94)

Opmerking 1

Wanneer alleen als antwoord is gegeven ἐνωπαδίως, één scorepunt toekennen.

Opmerking 2

Wanneer als antwoord is gegeven ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν (regel 92), geen scorepunten toekennen.

Maximumscore 1

- 19 Ἡμεῖς (δὲ) (regel 117)

Opmerking

Fout rekenen: ἐμέθεν (regel 114) / με (regel 116).

Maximumscore 2

- 20 • Het antecedent van ᾧ is in vertaling 1 τίς / de moordenaar
• en in vertaling 2 ἕνα φῶτα / de gedode man
Of woorden van overeenkomstige strekking.

1

1

Maximumscore 1

- 21 ἕνα φῶτα (ἐνὶ δῆμῳ) (regel 118)

Maximumscore 1

- 22 Er is voor ons dus des te meer reden om voorzichtig te zijn / te vluchten.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Maximumscore 2

- 23 (Ἡμεῖς δὲ) φραζώμεθ' (ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται) (regel 117)
(τὰ δέ σε) φράζεσθαι ἄνωγα (regel 122)

Opmerking 1

Wanneer door het weglaten van ἄνωγα de aansporing ontbreekt, één scorepunt toekennen.

Opmerking 2

Wanneer slechts één van beide Griekse tekstelementen juist is, geen scorepunten toekennen.

Maximumscore 2

- 24 • a. regel 115
• b. Het geheim van het (onverplaatsbare) bed (waarvan alleen Penelope en Odysseus op de hoogte zijn)
Of woorden van overeenkomstige strekking.

1

1

Eindexamen Grieks vwo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Tekst 3 en Tekst 4	
Maximumscore 2	
25 ☐ • a. in het flauwe licht van het vuur (regel 1)	<u>1</u>
• b. κακά (χρὸν) εἶματ' ἔχοντα (regel 95)	<u>1</u>
Maximumscore 2	
26 ☐ • In Tekst 3 twijfelt Penelope of de vreemdeling nu wel of niet Odysseus is (Daarom besluit zij nog niet tot de vreemdeling / Odysseus te spreken)	<u>1</u>
• In Tekst 4 heeft Penelope de vreemdeling direct als Odysseus herkend (Zij spreekt echter niet tot hem, omdat ze spijt heeft dat ze voor hem 'twintig jaar heeft vergooid') Of woorden van overeenkomstige strekking.	<u>1</u>
4.2 Beoordelingsmodel voor de vertaling	
Maximumscore 2	
27 ☐ Kolon 27 Τηλέμαχος δὲ διῆκ σταθοῦο βεβήκει, (En/Maar) Telemachus was uit de hut (weg)gegaan,	
βεβήκει ging / is gegaan	<u>1</u>
βεβήκει gaat	<u>0</u>
βεβήκει niet vertaald als vorm van βαίνω	<u>0</u>
σταθμός andere betekenis dan hut/hoeve/stal	<u>0</u>
σταθμός een hut	<u>1</u>
Maximumscore 1	
28 ☐ Kolon 28 κραπνὰ ποσὶ προβιάς, snel voortstappend met/op zijn voeten,	
κραπνὰ ποσὶ met/op (zijn) snelle voeten	<u>0</u>
ποσὶ vertaald als enkelvoud	<u>0</u>
ποσὶ niet vertaald als vorm van πούς	<u>0</u>
Maximumscore 2	
29 ☐ Kolon 29 κακά δὲ μνηστῆρσι φύτευεν. en/maar hij beraamde onheil/kwaad tegen/voor de vrijers.	
κακά niet vertaald als lijdend voorwerp van φύτευεν	<u>0</u>
κακά vertaald als bijv. nw. bij μνηστῆρσι	<u>0</u>
μνηστῆρσι niet vertaald als dat. mv.	<u>0</u>
μνηστῆρσι niet vertaald als dativus incommodi	<u>0</u>
φύτευεν vertaald met onjuist onderwerp	<u>0</u>
φύτευεν hij beraamt	<u>1</u>

Eindexamen Grieks vwo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
30 □ Kolon 30	
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἴκανε δόμους εὖ ναιετάοντας, Maar/En toen hij het/zijn goed/mooi gelegen/gebouwde huis bereikte / bereikt had,	
ἐπεὶ niet vertaald als onderschikkend voegwoord (bijv. als bijwoord: toen/vervolgens)	<u>0</u>
ἐπεὶ omdat	<u>1</u>
ἴκανε vertaald als vorm van ἱκανός/ἱκανόω	<u>0</u>
ἴκανε hij bereikt	<u>1</u>
δόμους een huis	<u>1</u>
δόμους andere betekenis dan woning/huis/paleis	<u>0</u>
εὖ verbonden met ἴκανε	<u>0</u>
εὖ verbonden met δόμους	<u>0</u>
εὖ ναιετάοντας welvarend	<u>1</u>
ναιετάοντας niet vertaald als participium behorend bij δόμους	<u>0</u>
Maximumscore 2	
31 □ Kolon 31	
ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν, zette hij de lans die hij droeg, tegen een lange/hoge zuil / bracht/droeg hij zijn lans naar een lange/hoge zuil en zette die neer,	
Niet fout rekenen: φέρων voortijdig vertaald	
Niet fout rekenen: en zette de lans ...,wanneer in kolon 30 de zin is begonnen met toen/vervolgens (toen/vervolgens wel aanrekenen in kolon 30)	
ἔγχος niet vertaald als lijdend voorwerp	<u>0</u>
ἔστησε niet vertaald als vorm van het actieve ἵστημι	<u>0</u>
ἔστησε niet vertaald als verleden tijd	<u>1</u>
ἔστησε vertaald met onjuist onderwerp	<u>0</u>
φέρων niet vertaald als participium nom. ev. mnl.	<u>0</u>
φέρω wegdragen	<u>1</u>
φέρω verdragen	<u>0</u>
πρὸς κίονα μακρὴν tegen de hoge zuil	<u>1</u>
πρὸς vertaald als bijwoord	<u>0</u>
πρὸς tegenover	<u>1</u>
πρὸς vertaald als πρὸς + gen.	<u>0</u>
μακρὴν verbonden met ἔγχος	<u>0</u>
Maximumscore 1	
32 □ Kolon 32	
αὐτὸς δ' εἴσω ἴεν en/maar zelf ging hij naar binnen	
αὐτὸς niet vertaald	<u>0</u>
αὐτὸς niet als nominativus vertaald	<u>0</u>
ἴεν vertaald als vorm van εἶμι - zijn	<u>0</u>
ἴεν vertaald met onjuist onderwerp	<u>0</u>
ἴεν alle tijdfouten	<u>0</u>

Eindexamen Grieks vwo 2006-I

havonwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 2	
33 □ Kolon 33 καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν. en stapte over de stenen drempel.	
ὑπέρβη vertaald met onjuist onderwerp	<u>0</u>
ὑπέρβη start over	<u>1</u>
ὑπέρβη niet vertaald als vorm van ὑπερβαίνω	<u>0</u>
λάϊνον niet vertaald als bijvoeglijk naamwoord bij οὐδόν	<u>0</u>
Maximumscore 2	
34 □ Kolon 34 Τὸν δὲ πολὺ πρώτη εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια, (En) hem zag verreweg als eerste de voedster Euryclea,	
Niet fout rekenen: εἶδε heeft gezien	
Niet fout rekenen: τροφὸς Εὐρύκλεια een voedster, Euryclea	
τὸν het	<u>1</u>
τὸν niet vertaald als lijdend voorwerp	<u>0</u>
εἶδε niet vertaald als vorm van ὁράω	<u>0</u>
εἶδε ziet	<u>1</u>
εἶδε vertaald met onjuist onderwerp	<u>0</u>
πρώτη niet predicatief vertaald	<u>0</u>
τροφὸς niet vertaald als onderwerp	<u>0</u>
Εὐρύκλεια niet vertaald als onderwerp	<u>0</u>
Maximumscore 2	
35 □ Kolon 35 κώεα καστορνῦσα θρόνοις' ἔνι δαιδαλέοισι, terwijl ze bezig was (schapen)vachten uit te spreiden / die (schapen)vachten aan het uitspreiden was / uitspreidde op (de) kunstig bewerkte stoelen,	
κώεα schapen	<u>0</u>
κώεα vertaald als enkelvoud	<u>1</u>
κώεα niet vertaald als lijdend voorwerp van καστορνῦσα	<u>0</u>
καστορνῦσα vertaald als participium aoristus	<u>1</u>
καστορνῦσα vertaald als participium futurum	<u>0</u>
καστορνῦσα vertaald met onjuist onderwerp	<u>0</u>
θρόνοις' vertaald als enkelvoud	<u>1</u>
ἔνι vertaald als vorm van ἔνειμι	<u>0</u>
ἔνι vertaald als vorm van εἶς	<u>0</u>
δαιδαλέοισι vertaald als bijv. nw. bij κώεα	<u>0</u>
δαιδαλέοισι vertaald als zelfst. nw. (bijv.: sieraden)	<u>0</u>

Eindexamen Grieks vwo 2006-I

havonwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
36 □ Kolon 36	
δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς κίεν· en nadat zij in tranen was uitgebarsten, ging ze vervolgens recht(streeks) op hem af / (en) zij barstte in tranen uit en ging vervolgens recht(streeks) op hem af;	
Niet fout rekenen: δακρύσασα gelijktijdig vertaald	
Niet fout rekenen: δακρύσασα niet ingressief vertaald (bijv.: nadat ze gehuild had)	
δακρύσασα vertaald als participium van het futurum	<u>0</u>
δακρύσασα vertaald met onjuist onderwerp	<u>0</u>
δ' vertaald als verbindingswoord tussen participiumgroepen (καστορνύσα in kolon 35 en δακρύσασα in kolon 36)	<u>1</u>
ἔπειτ' verbonden met δακρύσασα	<u>1</u>
κίεν vertaald met onjuist onderwerp	<u>0</u>
κίεν gaat	<u>1</u>
Maximumscore 2	
37 □ Kolon 37	
ἄμφι δ' ἄρ' ἄλλαι δμῶαί Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠγερέθοντο (en er) rondom / (rond)om hem heen verzamelden (de) andere slavinnen van de onverschrokken Odysseus zich (dus)	
ἄμφι vertaald als voorzetsel bij ἄλλαι δμῶαί of Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος	<u>0</u>
ἄλλαι alle	<u>1</u>
ἄλλαι δμῶαί niet vertaald als onderwerp van ἠγερέθοντο	<u>0</u>
Ὀδυσσῆος niet vertaald als genitivus afhankelijk van ἄλλαι δμῶαί	<u>0</u>
ταλασίφρονος niet vertaald als bijv. nw. bij Ὀδυσσῆος	<u>0</u>
ἠγερέθοντο verzamelen zich	<u>1</u>
Maximumscore 2	
38 □ Kolon 38	
καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλὴν τε καὶ ὄμους. en kusten (zijn) hoofd en schouders, terwijl ze hem verwelkomden / en verwelkomden hem.	
κύνεον vertaald met onjuist onderwerp	<u>0</u>
κύνεον (zij) kussen	<u>1</u>
ἀγαπαζόμεναι passief vertaald	<u>0</u>
κεφαλὴν τε καὶ ὄμους vertaald als lijdend voorwerp van ἀγαπαζόμεναι	<u>0</u>
ὄμους vertaald als vorm van bijv. nw. ὄμός	<u>0</u>
ὄμους vertaald als uitroep ὄμοι	<u>0</u>
Maximumscore 2	
39 □ Kolon 39	
Ἥ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια, (En) (zij,) de zeer verstandige Penelope kwam/ging uit het vrouwenvertrek / de slaapkamer,	
Ἥ δ' (en) de ander	<u>1</u>
ἴεν vertaald als vorm van εἶμί - zijn	<u>0</u>
Indien ook in kolon 32, hier niet opnieuw aanrekenen	
ἴεν vertaald met onjuist onderwerp	<u>0</u>
ἴεν komt/gaat	<u>1</u>
ἐκ in/naar	<u>0</u>
περίφρων niet verbonden met Πηνελόπεια	<u>0</u>
Πηνελόπεια niet vertaald als (bijstelling bij het) onderwerp	<u>0</u>

Eindexamen Grieks vwo 2006-I

havonwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 1	
40 □ Kolon 40 Ἄρτεμιδι ἰκέλη ἢ χρυσῇ Ἄφροδίτῃ, gelijkend op Artemis of de gouden Aphrodite,	
Ἄρτεμιδι niet vertaald als dativus afhankelijk van ἰκέλη	<u>0</u>
Ἄρτεμιδι Artemidi	<u>0</u>
ἢ en	<u>0</u>
ἢ ik/zij was	<u>0</u>
χρυσῇ Ἄφροδίτῃ niet vertaald als dativus afhankelijk van ἰκέλη	<u>0</u>
χρυσῇ verbonden met Ἄρτεμιδι	<u>0</u>
χρυσῇ vertaald als zelfst. nw.	<u>0</u>
Maximumscore 2	
41 □ Kolon 41 ἀμφὶ δὲ παῖδι φίλῳ βάλε πήχεε δακρύσασα, (en) wierp haar beide armen om haar (geliefde) zoon/kind, nadat ze in tranen was uitgebarsten / (en) barstte in tranen uit en wierp haar beide armen om haar (geliefde) zoon/kind,	
Niet fout rekenen: δακρύσασα gelijktijdig vertaald	
Niet fout rekenen: δακρύσασα niet ingressief vertaald (bijv. nadat ze gehuild had)	
παῖδι niet vertaald als dat. ev. van παῖς	<u>0</u>
φίλῳ vertaald als zelfst. nw.	<u>0</u>
βάλε vertaald als imperativus	<u>0</u>
βάλε werpt	<u>1</u>
πήχεε niet vertaald als lijdend voorwerp	<u>0</u>
δακρύσασα vertaald als participium van het futurum	<u>0</u>
δακρύσασα vertaald met onjuist onderwerp	<u>0</u>
Maximumscore 2	
42 □ Kolon 42 κύσσε δέ μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά, (en) kuste hem (op) het hoofd en (op) beide mooie ogen,	
Niet fout rekenen: kuste zijn hoofd en beide mooie ogen	
κύσσε vertaald als imperativus	<u>0</u>
κύσσε vertaald als futurum	<u>0</u>
κύσσε kust	<u>1</u>
κύσσε μιν hij kuste haar	<u>0</u>
ἄμφω als zelfst. nw. vertaald (beiden)	<u>0</u>

Eindexamen Grieks vwo 2006-I

havonwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 2	
43 □ Kolon 43 καί ρ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα· en sprak jammerend/klagend (hem) (de) gevleugelde/gevederde woorden (toe): / en jammerde/klaagde en sprak (hem) (de) gevleugelde woorden (toe):	
ὀλοφυρομένη vertaald als bijv. bepaling bij ἔπεα	<u>0</u>
ἔπεα verhalen/berichten/verzen/hexameters/epos	<u>0</u>
ἔπεα vertaald als enkelvoud	<u>1</u>
πτερόεντα licht	<u>1</u>
πτερόεντα niet verbonden met ἔπεα	<u>0</u>
προσηύδα niet vertaald als vorm van προσαυδάω	<u>0</u>
προσηύδα vertaald met onjuist onderwerp	<u>0</u>
προσηύδα spreekt	<u>1</u>
Maximumscore 1	
44 □ Kolon 44 “ἦλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος· “Je bent (terug)gekomen / kwam terug, Telemachus, zoete oogappel;	
ἦλθες je bent gegaan	<u>0</u>
ἦλθες jij komt terug	<u>0</u>
ἦλθες vertaald met onjuist onderwerp	<u>0</u>
ἦλθες niet vertaald als vorm van ἔρχομαι	<u>0</u>
Τηλέμαχε niet vertaald als vocativus	<u>0</u>
γλυκερὸν φάος niet vertaald als vocativus	<u>0</u>
γλυκερὸν vertaald als comparativus	<u>0</u>
Maximumscore 2	
45 □ Kolon 45 οὐ σ' ἔτ' ἐγὼ γε ὄψεσθαι ἐφάμην, ik verwachtte niet meer / ik had niet meer verwacht je te (zullen) zien / dat ik je zou zien / ik verwachtte / ik had verwacht je niet meer te (zullen) zien / dat ik je niet meer zou zien / ik verwachtte niet / ik had niet verwacht je (ooit) nog te (zullen) zien / dat ik je (ooit) nog zou zien,	
ik verwachtte / ik had verwacht je nog niet te (zullen) zien / dat ik je nog niet zou zien	<u>0</u>
σ' niet vertaald als lijdend voorwerp van ὄψεσθαι	<u>0</u>
ὄψεσθαι niet vertaald als vorm van ὄράω	<u>0</u>
ὄψεσθαι dat ik had gezien	<u>0</u>
ἐφάμην niet vertaald als 1e persoon enkelvoud	<u>0</u>
ἐφάμην niet vertaald als verleden tijd	<u>0</u>

Eindexamen Grieks vwo 2006-I

havonwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 2	
46 □ Kolon 46 ἐπεὶ ὄχρεο νηὶ Πύλονδε λάθρη, nadat je in het geheim / heimelijk met/op een schip naar Pylos was (weg)gegaan,	
Niet fout rekenen: ἐπεὶ want/omdat	
ἐπεὶ zodra als	<u>1</u>
ἐπεὶ wanneer	<u>0</u>
ὄχρεο niet vertaald als vorm van οἴχομαι	<u>0</u>
ὄχρεο niet vertaald als 2 ^o persoon enkelvoud	<u>0</u>
ὄχρεο niet vertaald met verleden/voltooide tijd	<u>0</u>
νηὶ niet vertaald als dat. enkelvoud van ναῶς	<u>0</u>
Πύλονδε richting aangevend suffix niet vertaald	<u>0</u>
Πύλονδε naar de/een poort/bergpas	<u>0</u>
Πύλονδε λάθρη buiten weten van Pylos	<u>0</u>
Maximumscore 1	
47 □ Kolon 47 ἐμεῦ ἀέκητι, tegen mijn wil,	
ἐμεῦ niet vertaald als genitivus van ἐγώ	<u>0</u>
ἀέκητι tegen je/zijn wil	<u>0</u>
Maximumscore 1	
48 □ Kolon 48 φίλου μετὰ πατρὸς ἀκούην.” om nieuws te horen over je (geliefde) vader.”	
φίλου πατρὸς over de/een vriend van je vader	<u>0</u>
πατρὸς van mijn vader	<u>0</u>